

Mødedokument

B9-0319/2021

4.6.2021

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Rådets og Kommissionens redegørelser

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2

om retsstatssituationen i Den Europæiske Union og anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092 om konditionalitet (2021/2711(RSP))

Petri Sarvamaa, Monika Hohlmeier, Jeroen Lenaers

for PPE-Gruppen

Eider Gardiazabal Rubial, Birgit Sippel, Isabel García Muñoz

for S&D-Gruppen

Katalin Cseh, Moritz Körner

for Renew-Gruppen

Daniel Freund, Alexandra Geese, Terry Reintke, Gwendoline

Delbos-Corfield, Sergey Lagodinsky, Tineke Strik, Saskia Bricmont,

Sylwia Spurek, Damian Boeselager, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner,

Heidi Hautala, Niklas Nienäß, Hannah Neumann, Rosa D'Amato, Sven

Giegold, Rasmus Andresen, Ernest Urtasun, Eleonora Evi

for Verts/ALE-Gruppen

Younous Omarjee

for The Left-Gruppen

Europa-Parlamentets beslutning om retsstatssituationen i Den Europæiske Union og anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092 om konditionalitet (2021/2711(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til artikel 2, artikel 3, stk. 1, artikel 4, stk. 3, artikel 6, 7, 13, artikel 14, stk. 1, artikel 16, stk. 1, artikel 17, stk. 1, 3 og 8, artikel 19, stk. 1, andet afsnit, og artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) samt artikel 265, 310, 317 og 319 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2092 af 16. december 2020 om en generel ordning med konditionalitet til beskyttelse af Unionens budget¹ ("forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet"),
- der henviser til sin beslutning af 25. marts 2021 om anvendelsen af forordning (EU, Euratom) 2020/2092, mekanismen for konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet² og til sin beslutning af 17. december 2020 om den flerårige finansielle ramme 2021-2027, den interinstitutionelle aftale, EU-genopretningsinstrumentet og forordningen om retsstatsprincippet³,
- der henviser til Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020 af 30. september 2020 (COM(2020)0580),
- der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 21. juli 2020 og den 11. december 2020,
- der henviser til Den Europæiske Unions Domstols retspraksis,
- der henviser til sin beslutning af 12. september 2018 om et forslag om at opfordre Rådet til i henhold til artikel 7, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union, at fastslå, at der er en klar fare for, at Ungarn groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på⁴,
- der henviser til EU-Domstolens dom af 3. juni 2021 i sag C-650/18 med afvisning af Ungarns annullationssøgsmål til prøvelse af Parlamentets beslutning af 12. september 2018, som indleder den procedure, hvorved det kan fastslås, at der er en klar fare for, at denne medlemsstat groft overtræder de værdier, som Unionen bygger på⁵,
- der henviser til Kommissionens begrundede forslag af 20. december 2017 i henhold til

¹ EUT L 433 I af 22.12.2020, s. 1.

² Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0103.

³ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0360.

⁴ EUT C 433 af 23.12.2019, s. 66.

⁵ Dom af 3. juni 2021, Ungarn mod Parlamentet, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

artikel 7, stk. 1, i TEU om retsstatsprincippet i Polen: forslag til Rådets afgørelse, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder retsstatsprincippet (COM(2017)0835),

- der henviser til sin beslutning af 1. marts 2018 om Kommissionens beslutning om at tage artikel 7, stk. 1, i TEU i anvendelse i forbindelse med situationen i Polen⁶,
- der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at Den Europæiske Union bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, som nedfældet i artikel 2 i TEU;
- B. der henviser til, at en klar fare for, at en medlemsstat groft overtræder de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, ikke kun vedrører den medlemsstat, hvor denne fare opstår, men også indvirker på de øvrige medlemsstater, på den gensidige indbyrdes tillid mellem dem og på selve Unionens grundsubstans og dens borgeres grundlæggende rettigheder i henhold til EU-retten;
- C. der henviser til, at artikel 7, stk. 1, i TEU blev taget i anvendelse af Kommissionen og Parlamentet for så vidt angår henholdsvis Polen og Ungarn efter at det var fastslået, at der var en klar fare for en grov overtrædelse af de værdier, som Unionen bygger på; der henviser til, at Rådet hidtil har afholdt tre høringer af Polen og to høringer af Ungarn inden for rammerne af Rådet for Almindelige Anliggender;
- D. der henviser til, at forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet trådte i kraft den 1. januar 2021 og har været gældende siden;
- E. der henviser til, at anvendelsen af, formålet med og anvendelsesområdet for forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet er klart defineret heri, og at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 17, stk. 1, i TEU "sikrer anvendelsen af traktaterne og af de foranstaltninger, der vedtages af institutionerne i henhold til disse";
- F. der henviser til, at anvendelsen af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet ikke kan gøres til genstand for vedtagelse af retningslinjer, og minder om, at eventuelle retningslinjer ikke må undergrave hensigterne fra den lovgivende myndigheds to parter side;
- G. der henviser til, at Europa-Parlamentet i henhold til artikel 234 i TEUF kan stemme om et mistillidsvotum til Kommissionen;
- H. der henviser til, at Kommissionen "skal være fuldstændig uafhængig", og at dens medlemmer "hverken må søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller nogen anden institution, noget andet organ, kontor eller enhed" (artikel 17, stk. 3, i TEU og artikel 245 i TEUF) og desuden "er ansvarlig over for Europa-Parlamentet" (artikel

⁶ EUT C 129 af 5.4.2019, s. 13.

17, stk. 8, i TEU) og "sikrer gennemførelsen af traktaterne og af de foranstaltninger, der vedtages af institutionerne i henhold til disse" (artikel 17, stk. 1, i TEU);

- I. der henviser til, at kun EU-Domstolen har beføjelse til at annullere forordningen om konditionalitet i forbindelse med retsstatsprincippet eller en del heraf, og at sager indbragt for EU-Domstolen ikke har opsættende virkning i henhold til artikel 278 i TEUF;
- J. der henviser til, at Unionens finansielle interesser skal beskyttes i overensstemmelse med de generelle principper, der er forankret i EU-traktaterne, navnlig de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU, og med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning, der er fastsat i artikel 317 i TEUF og i Europa-Parlamentets og i forordning (EU, Euratom) 2018/1046 af 18. juli 2018 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget⁷ (finansforordningen);
 1. gentager sin holdning til forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, som trådte i kraft den 1. januar 2021 og finder direkte anvendelse i sin helhed i Den Europæiske Union og alle dens medlemsstater for alle midler fra EU-budgettet, herunder midler, der siden da er bevilget gennem EU-genopretningsinstrumentet;
 2. opfordrer Kommissionen og Rådet til endelig at anerkende det presserende behov for handling for at forsvare de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, og til at indrømme, at en medlemsstat ikke kan ændre sin lovgivning, herunder forfatningsmæssige bestemmelser, på en sådan måde, at beskyttelsen af disse værdier mindskes; mener, at det gensidige loyale samarbejde mellem institutionerne undergraves, hvis Parlamentets bekymringer ikke deles fuldt ud og tages ad notam; minder om, at Parlamentet har ret til at stemme om et mistillidsvotum til Kommissionen og har mulighed for at reagere på Rådets manglende samarbejde; opfordrer andre institutioner til at samarbejde i stedet for at lægge hindringer i vejen for bestræbelserne på at løse den nuværende krise;
 3. minder om, at i henhold til artikel 5 i forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet kontrollerer Kommissionen, om gældende ret er overholdt, og træffer om nødvendigt alle passende foranstaltninger til at beskytte Unionens budget; mener, at situationen med hensyn til overholdelsen af retsstatsprincipperne i nogle medlemsstater berettiger øjeblikkelig anvendelse af forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet;
 4. opfordrer indtrængende Kommissionen til at reagere hurtigt på de vedvarende alvorlige krænkelse af retsstatsprincippet i visse medlemsstater, som giver anledning til alvorlig fare for så vidt angår en retfærdig, lovlige og upartisk fordeling af EU-midlerne, navnlig under delt forvaltning, og til at foretage en grundig analyse af behovet for at tage den procedure, der er fastsat i forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, i anvendelse uden unødige forsinkelse; gentager sin opfordring til Kommissionen om straks at opfylde sine forpligtelser i henhold til denne forordning til behørigt at underrette Parlamentet om eventuelle skriftlige meddelelser til de berørte medlemsstater med angivelse af de faktuelle elementer og specifikke årsager til

⁷ EUT L 193 af 30.7.2018, s. 1.

overtrædelserne af retsstatsprincippet eller af eventuelle igangværende undersøgelser; bemærker, at Parlamentet til dato ikke har modtaget sådanne oplysninger om nogen meddelelse;

5. understreger sin bekymring over de stadig tydeligere tegn på og den stigende risiko for misbrug af Unionens budget som et middel til at svække retsstatsprincippet i visse medlemsstater; beklager Rådets manglende evne til at gøre meningsfulde fremskridt med håndhævelsen af Unionens værdier i igangværende artikel 7-procedurer som reaktion på truslerne mod de fælles europæiske værdier i Polen og Ungarn; påpeger, at denne manglende evne hos Rådet til at gøre effektiv brug af artikel 7 i TEU fortsat undergraver integriteten af fælles europæiske værdier, den gensidige tillid og Unionens troværdighed som helhed; opfordrer indtrængende de kommende formandskaber til regelmæssigt at afholde høringer; henstiller, at Rådet som opfølgning på høringerne retter konkrete henstillinger til de pågældende medlemsstater, jf. artikel 7, stk. 1, i TEU, og angiver frister for gennemførelsen af disse henstillinger;
6. understreger, at retsstatssituationen i Den Europæiske Union fortsat forværres trods talrige beslutninger og betænkninger fra Europa-Parlamentet og en række traktatbrudssager og afgørelser fra EU-Domstolen;
7. opfordrer Kommissionen til at anvende alle de redskaber, den har til rådighed, herunder forordningen, også til at sætte ind over for de vedvarende krænkelse af demokratiet og de grundlæggende rettigheder alle steder i Unionen, herunder angreb på mediefriheden og på journalister, migranter, kvinders rettigheder, LGBTIQ-personers rettigheder og forenings- og forsamlingsfriheden; glæder sig over den afgørelse, som Domstolen (Store Afdeling) har truffet om at afvise Ungarns annullationssøgsmål mod Parlamentets beslutning af 12. september 2018 om anvendelse af artikel 7-proceduren; beklager Kommissionens manglende evne til at reagere på passende vis på de mange bekymringer, som Parlamentet har givet udtryk for med hensyn til demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder i flere medlemsstater; opfordrer Kommissionen til at anvende alle de redskaber, den har til rådighed, herunder artikel 7 i TEU, retsstatsrammen og traktatbrudsprocedurer i henhold til artikel 19, stk. 1, i TEU samt andre instrumenter såsom fremskyndede procedurer, anmodninger til EU-Domstolen om foreløbige forholdsregler og foranstaltninger vedrørende manglende gennemførelse af Domstolens domme; anmoder Kommissionen om udtrykkeligt at give en begrundelse, når den beslutter ikke at anvende de redskaber, som Parlamentet har anbefalet;
8. fremhæver vigtigheden af at støtte og styrke samarbejdet mellem EU-institutionerne, medlemsstaterne, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO); glæder sig over, at Den Europæiske Anklagemyndighed blev operationel den 1. juni 2021;
9. understreger, at den årlige retsstatsrapport er et særskilt redskab, der supplerer forordningen om konditionalitet i forbindelse med retsstatsprincippet; opfordrer Kommissionen til at anvende resultaterne af årsrapporten i sin vurdering for så vidt angår forordningen; anmoder Kommissionen om i sin årsrapport om retsstatsprincippet at medtage et særligt afsnit med en analyse af tilfælde, hvor overtrædelser af retsstatsprincippet i en bestemt medlemsstat på en tilstrækkeligt direkte måde kan

påvirke eller i alvorlig grad risikerer at påvirke den forsvarlige økonomiske forvaltning af Unionens budget;

10. beklager, at Kommissionen ikke har sendt nogen skriftlige meddelelser til medlemsstaterne siden forordningens ikrafttræden, til trods for at der er mange bekymringer over de overtrædelser af retsstatsprincippet, der er konstateret i Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2020, og eksistensen af to verserende artikel 7-procedurer, som har en indvirkning på den forsvarlige økonomiske forvaltning af Unionens budget, og som stadig ikke er løst af medlemsstaterne; bemærker, at de manglende foranstaltninger i henhold til forordningens artikel 5, stk. 1, og artikel 6 er at betragte som vægring fra Kommissionens side mod at opfylde sine forpligtelser i henhold til forordningen;
11. minder om, at Parlamentet i sin beslutning af 25. marts 2021 om anvendelse af forordning (EU, Euratom) 2020/2092, mekanismen for konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet gav Kommissionen en konkret frist, og bemærker med skuffelse, at Kommissionen ikke har opfyldt sine forpligtelser inden for denne frist; understreger, at dette udgør et tilstrækkeligt grundlag for at indlede et søgsmål mod Kommissionen i henhold til artikel 265 i TEUF;
12. beklager, at Kommissionen ikke har reageret på Parlamentets anmodninger inden den 1. juni 2021 og ikke har igangsat den procedure, der er fastsat i forordningen om konditionalitet vedrørende retsstatsprincippet, i de mest åbenlyse tilfælde af overtrædelser af retsstatsprincippet i EU; pålægger sin formand på grundlag af artikel 265 i TEUF at opfordre Kommissionen til senest to uger efter vedtagelsen af denne beslutning at opfylde sine forpligtelser i henhold til denne forordning; fastslår, at Parlamentet for at være beredt i mellemtiden straks skal indlede de nødvendige forberedelser til en eventuel retssag mod Kommissionen i henhold til artikel 265 i TEUF;
13. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne.